

KSK-notat nr.: 53 /2012 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Gjønaelva kraftverk AS/Gjønaelva kraftverk	Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Hordaland/Fusa kommune	Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	<i>for</i> Øystein Grundt	Sign.: <i>Kirsten Mathinsen</i> Telefon: 22 95 95 95
Saksbehandler:	Ellen F. Andersen	Sign.: <i>Ellen F. Andersen</i> Telefaks: 22 95 90 00
Dato:	03 OKT 2012	E-post: nve@nve.no
Vår ref.:	NVE 200708021-20	Internett: www.nve.no
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	Org. nr.: NO 970 205 039 MVA
		Bankkonto: 0827 10 14156

Søknad om tillatelse til bygging av Gjønaelva kraftverk i Fusa kommune, Hordaland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	10
Tilleggsopplysninger:	12
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	13
NVEs vurdering	18
NVEs konklusjon	22

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Gjønaelva kraftverk og behandles i henhold til reglene i kapittel 3 i samme lov.

Det søkes om å bygge et småkraftverk som vil utnytte fallet i Gjønaelva fra inntak på kote 292 til kraftstasjon på kote 56. Det foreligger et alternativ 2 med kraftstasjon på kote 70, som er like ved naturlig vandringshinder for storørret i Gjønaelva. Vannveien vil bli på 700 meter i hovedalternativet og 600 meter i alternativ 2. Fra inntaket og ned til kote 175 er det planlagt å legge vannveien i tunnel. Kraftverket i hovedalternativet er planlagt med en installert effekt på 3,2 MW med en årsproduksjon på ca. 10 GWh. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 125 l/s i gytetiden (16/9-30/11) og 31 l/s resten av året.

Tiltakshaverne for prosjektet er Gjønaelva kraftverk AS som eies av Fusa Kraftlag PL (50,5 %), SKL – Produksjon AS (48,5 %) og grunneierne til fallstrekningen (1 %).

Fusa kommune anbefaler at det blir gitt konsesjon til Gjønaelva kraftverk som omsøkt på grunn av de samfunnsmessige interessene ved etablering av Gjønaelva kraftverk er større enn ulempene. De er derfor også innstilt på å gi dispensasjon fra arealdelen i kommuneplanen til bygging av Gjønaelva kraftverk.

Fylkesmannen i Hordaland vil ikke motsette seg at det blir gitt konsesjon til Gjønaelva kraftverk og mener tiltaket vil ha liten negativ konsekvens for landskap og inngrepsfrie naturområder selv om en liten del av inngrepsfrie naturområder går tapt. Fylkesmannen mener tiltaket vil ha liten negativ konsekvens for storørreten i vassdraget selv om hovedalternativet velges. Dette under forutsetning av at det monteres en omløpsventil i kraftverket. Fylkesmannen mener etablering av terskler kan være uheldig og samtidig unødvendig hvis det monteres omløpsventil i kraftverket.

Hordaland fylkeskommune er positiv til en utbygging etter alternativ 2 da dette alternativet har lavest konfliktpotensial for storørret. Dersom det skal gis tillatelse etter alternativ 1 bør det etter fylkeskommunens syn gjennomføres nærmere undersøkelser av elva og forholdene for å sikre at tiltaket ikke kommer i konflikt med storørreten. Fylkeskommunen påpeker også at tiltakshaver må unngå skade på ev. kulturlandskapstrekk og inngrepene må gjøres på en skånsom måte.

Statens vegvesen minner om at det må søkes avkjørselstillatelse og tillatelse til å krysse fylkesvei med rør og kraftlinje, samt at byggegrensen fra fylkesvei er 50 meter.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Gjønaelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med svært begrensede miljøeffekter. Hensynet til landskapsverdi og ørret er imidlertid vektlagt og NVE mener at ulempene kan avbøtes ved at det blir sluppet tilstrekkelig minstevannføring hele året og at det installeres omløpsventil i kraftverket. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved bygging av Gjønaelva kraftverk er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Gjønaelva kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gjønaelva kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Gjønaelva kraftverk AS, datert 15.2.2010:

”Søknad om løyve til å nytta Gjønaelva i Fusa kommune til kraftføremål gjennom utbygging av Gjønaelva kraftverk

Gjønaelva Kraftverk AS ønskjer å nytte vassfallet mellom kote 56 og kote 292 i Gjønaelva vassdrag nr. 053.C2B i Fusa kommune i Hordaland fylke, og søker med dette om følgjande løyve:

1. Etter vassressursloven, jf. § 8, om løyve til:

- *å bygge Gjønaelva kraftverk*
- *å føra bort deler av vassføring frå Gjønaelva mellom kote 56 og kote 292*

2. Etter energiloven om løyve til:

- *bygging og drift av Gjønaelva kraftverk, med tilhøyrande koplingsanlegg og kraftlinjer som skildra i søknaden.*

Naudsynte opplysningar om tiltaket går fram av vedlagte utgreiing.”

Gjønaelva kraftverk, hoveddata			
TILSIG		Hovedalternativ	Ev. alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	6,27	6,27
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	24,7	24,7
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	125	125
Middelvannføring	m ³ /s	0,78	0,78
Alminnelig lavvannføring	l/s	31	31
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	125	125
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	22	22
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	292	292
Avløp	moh.	56	70
Lengde på berørt elvestrekning	m/km	1290	1190
Brutto fallhøyde	m	236	222
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,54	0,51
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,64	1,64
Slukeevne, min	m ³ /s	0,082	0,082
Tilløpsrør, diameter	mm	800	800
Tunnel, tverrsnitt	m ²	0,64	0,64
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	350/700	350/600
Installert effekt, maks	MW	3,2	3,0
Brukstid	timer	3165	3165
PRODUKSJON			
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	4,51	4,24
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	5,61	5,28
Produksjon, årlig middel	GWh	10,12	9,52

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	36,4	34,6
Utbyggingspris	kr/kWh	3,60	3,68

Gjønaelva kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	3,8/3,6
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	4
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	0,25/0,35
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel	TSLF 3x1x95 mm ² Al	Jordkabel

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Fusa kommune har i delegert planutvalg den 21.6.2010 vedtatt følgende:

"Vedtak:

Fusa kommune rår til at det vert gjeve konsesjon for bygging av Gjønaelva kraftverk AS som omsøkt.

Dei samfunnsmessige interessene gjer at Fusa ommune er innstilt på å gje dispensasjon frå arealdelen i kommuneplanen, men må koma tilbake til dette når detaljane er på plass i byggesak.

[...]

Grunngjeving:

Kraftproduksjonen vil gje om lag 10,1 GWh med fornybar energi årleg. Dette tilsvavar årsforbruket til 500 husstandar, og det vil redusera CO₂-utsleppet med om lag 7900 tonn årleg i høve tilsvarende mengd produsert med kolkraft.

Bygging av småkraftverk er viktig for dei involverte grunneigarane. Det vert stadig oppfordra til at jordbruket skal finna alternative inntektskjelder og til å nytta ressursane på bruka. Slik bygging vil auka inntekter til grunneigarar, kommune og stat. Ny veg i området vil gje tilkomst til lauvskog som kan nyttast til produksjon av ved, og auka bruk av bioenergi er eit nasjonalt mål.

Fusa kommune må vurdera dei samfunnsmessige sidene ved utbygginga i høve arealplanen. Desse veg sterkest, og vi rår til at det vert gjeve konsesjon som omsøkt. Kommunen vil i neste omgang gå inn for at det vert gjeve turvande dispensasjon frå arealdelen i kommuneplanen for å gjennomføra utbygginga."

Fylkesmannen i Hordaland uttaler i brev av 03.06.2010:

"Vi viser til brev av 02.03.10 der Fylkesmannen blir bedt om å gi uttalelse til overnevnte søknad.

Kort om prosjektet

Inntaksdammen for kraftverket blir bygd på kote 292 i Gjønaelva. Dammen får en lengde på 18m og en maks høyde på 3,8m. Total lengde på driftsvannveien blir 1100 m og vil øverst bestå av 350 m borehull og videre ned til kraftstasjonen være en 750m nedgravd rørgate.

Kraftstasjonen blir plassert på kote 56 på østsiden av Gjønaelva og får en grunnflate på 80m². Et alternativ 2 foreslår plassering av kraftstasjonen på kote 70, men dette er ikke valgt.

Peltonturbinen som skal installeres i kraftstasjonen får en maks/min slukeevne på 1,64/0,082 m³ pr sekund og en effekt på 3,2 MW. Etter utbygging vil midlere årlig produksjon ligge på 10,12 GWh.

Fra eksisterende skogsvei må det bygges ny vei frem til kraftverket. I tillegg er det planlagt ny permanent vei fra samme skogsvei frem til inntaksdammen. Denne vil få en lengde på ca 700 m.

En utbygging vil medføre redusert vannføring på en 1290 m lang strekning i Gjønaelva. Det foreslås å slippe minstevannføring tilsvarende 125 l/s i perioden 16/9 - 30/11 og alminnelig lavvannføring tilsvarende 31 l/s i perioden 1/12 - 15/9.

Gjønaelva kraftverk er planlagt tilknyttet eksisterende 22kV linje via en 250 m lang jordkabel.

Fylkesmannens vurdering av prosjektet

Kraftutbygging i Gjønaelva vil gi lavere vannføring mellom inntaksdam og kraftverket, men det legges opp til en minstevann som til en viss grad vil kunne sikre det biologiske liv i elven.

Inntaksdammen skal bygges i øvre enden av et bekkejuv og blir lite synlig for omgivelsene. En utbygging vil redusere inngrepsfrie naturområder marginalt (0,2 og 0,5 km² for hhv sone 1 og sone 2).

Etter Fylkesmannens vurdering vil en utbygging ha liten negativ konsekvens med hensyn til landskapet og inngrepsfrie naturområder. Influensområdet for kraftutbyggingen er i liten grad benyttet til tur- og friluftaktiviteter. Bruken av området er knyttet til driften av gårdene på Gjøna i form av utmarksbeite og til jakt.

Gjønavatnet er et av tre vann i Sævareidvassdraget der en finner storaure, den eneste storaurestammen i Hordaland. Gjønaelva kan være en del av gyteområdet for storauren. Den planlagte reguleringen vil i liten grad ha negative konsekvenser for gyteområdet for storauren, selv om en velger det alternativet som har den lavest liggende kraftstasjonen. Men dette krever at det monteres en forbislippingsventil ved kraftverket.

Fylkesmannen vil derimot ikke anbefale at det etableres terskler som avbøtende tiltak slik det legges opp til i søknaden. Med en forbislippingsventil vil det ikke være nødvendig med avbøtende tiltak nedstrøms kraftverket. Virkningen av terskler kan likegodt bli negative for gytemulighetene.

Naturmangfoldsloven er nylig vedtatt og dette er en lov som skal være styrende for alle inngrep i naturen, og all sektorlovgivning. Fylkesmannen savner en konkret vurdering og avveining av omsøkte prosjekt i forhold til dette nye lovverket.

Konklusjon

På bakgrunn av overnevnte vil Fylkesmannen ikke motsette seg at det gis tillatelse til bygging av Gjønaelva kraftverk. Fylkesmannen vil likevel anbefale NVE at konsesjonæren får pålegg om at det i kraftstasjonen monteres automatisk forbislippsventil.

Fylkesmannen forventer også at naturmangfoldsloven inngår som et sentralt tema i nye søknader for kraftproduksjon.

Hordaland fylkeskommune gjorde følgende vedtak i fylkesutvalget den 20.05.2010:

"Vi viser til brev dagsett 2.3.2010 der Hordaland fylkeskommune er bedt om å gi fråsegn til Gjønaelva Kraftverk AS sin søknad om løyve til bygging av Gjønaelva kraftverk i Gjønelva i Fusa kommune.

Fylkesutvalet handsama i møte 20.5.10 sak 96/10 og gjorde følgjande vedtak om fråsegn:

- 1. Fylkesutvalet i Hordaland er positiv til utbygging av Gjønaelva kraftverk etter alternativ 2 som har lågast potensiale for konflikt med storauren i Sævareidvassdraget. Om det er aktuelt å gi løyve til utbygging etter alternativ 1 bør det gjennomførast nærare undersøkingar av elva og tilhøva der for å sikre at tiltaket ikkje kjem i konflikt med storaurebestanden i vassdraget.*
- 2. Under opparbeiding av feltet må utbyggjar søkje å unngå inngrep i/skade på eventuelle kulturlandskapstrekk som steingardar, eldre vegar/stiar, bakkemurar, tufter m.m. Trasè og området langs vegen må etter utbygging verte stelt til slik at tiltaket i ettertid vert så lite synleg som mogleg. Tiltakshavar har plikt til å visa aktsemd, og til straks å melda frå til Hordaland fylkeskommune dersom ein i samband med tiltaket skulle støyta på automatisk freda kulturminne (jfr. kulturminnelova § 8, 2. ledd).*

[...]

SAMANDRAG

Det ligg føre søknad frå Gjønaelva Kraftverk AS om løyve til bygging av Gjønaelva kraftverk i Fusa kommune. Kraftverket vil gi 10,12 GWh og er kostnadsrekna til 36,4 mill kr. Utbygginga inneber bygging av inntaksdam, borehol og røyrgate, kraftstasjon i dagen og ny tilkomstveg fram til inntak.

Utbygginga er lagt til Sævareidvassdraget der Hordaland har ein storaurebestand av stor verdi som er viktig å ta vare på. I følgje søknaden vil tilhøva for fisk ikkje verte endra etter utbygging. Saka er elles i lite konflikt med kjende regionalte viktige verdier. I saka rår ein til at det vert gjeve løyve til utbygginga etter alternativ 2. Eit løyve til utbygging av alternativ 1 krev gjennomføring av nærare undersøkingar av elva for å sikre at tiltaket ikkje kjem i konflikt med storauren i vassdraget. Det vert sett krav i høve til å unngå skade på eventuelle kulturlandskapstrekk som steingardar, tufter m.m. og pliktar om ukjende kulturminne skulle verte avdekket.

[...]

4. Vurdering og tilråding

Fylkestinget vedtok 9.12.09 fylkesdelplan for små vasskraftverk 2009-2021, og denne vert lagt til grunn for handsaminga av denne saka. Mål og retningslinjer frå fylkesdelplanen:

Mål for utbygging:

1. *Hordaland vil stimulere til og ynskjer auka bruk av fornybare energikjelder.*
2. *Tilgangen på energiressursar skal gje verdiskaping og danne grunnlag for næring.*
3. *Utbygging av ny energiproduksjon må ta omsyn til miljø og arealverdiar.*
4. *Ny fornybar energiproduksjon i små-, mini- og mikrokraftverk må ta omsyn til naturmangfald, friluftslivsområde og store landskapsverdiar.*

Fylkespolitiske retningslinjer for små vasskraftverk

Søknadshandsaming

Dei fylkespolitiske retningslinjene er utarbeidd med heimel i plan- og bygningslova § 8-1 - §8-4 og skal gjerast gjeldande for planlegging og forvaltning på kommunalt, fylkeskommunalt og regionalt statleg nivå i Hordaland. Tolkinga av konflikthar og i kva grad eit tiltak er i tråd med omsyn i planen, ligg til fylkesutvalet.

Overordna rammer

R1: Hordaland er positiv til bygging av små vasskraftverk der omsyn til miljø og andre arealinteresser er ivareteke. Verdiskaping for samfunnet skal også vurderast.

R2: I verna område er verneføresegnene styrande for kva inngrep som vert akseptert. I verna vassdrag kan konsesjon for kraftverk opp til 1 MW og opprusting av eksisterande anlegg vurderast om tiltaket ikkje svekker verneverdiane i området.

Rammer for utbygging

R3: Fjordlandskap:

1. *I urørte fjordlandskap skal ein vere svært restriktiv med kraftutbygging som reduserer det urørte preget i landskapet.*
2. *I fjordlandskap av stor verdi skal ein vere restriktiv med inngrep som fjernar eksponerte fossar og vassdrag eller reduserer heilskapen i landskapet. Ein skal legge vekt på at terrenginngrep, vegar, rørgater mm. ikkje fører til varige sår som reduserer opplevingsverdien i landskapet. Ved inngrep i eksponerte fossar og elvestrekningar skal det stillast krav til minstevassføring som opprettheld landskapskarakteren og opplevingsverdien.*

R4: Sårbart høgfell:

1. *I sårbart høgfell av stor verdi skal ein vere restriktiv med vasskraftanlegg som fører til varige sår i naturen. Avbøtande tiltak: Tunneldrift og veglaus utbygging kan redusere konfliktgraden.*
2. *I andre område med sårbart høgfell bør ein vise varsemd med løyve til ny kraftutbygging, spesielt i eksponerte område mot viktige reiselivsområde og verdifulle friluftsområde.*

R5: Biologisk mangfald

1. *Ein skal vise varsemd med å gje løyve til utbygging av små vasskraftverk som kan føre til skade på artar som er "kritisk truga" (CR), "sterkt truga (EN)" eller "sårbar (VU)" på den norske raudlista.*
2. *For vatn med hekkande lom skal ein ikkje gje løyve til reguleringar som inneber endra vassstand eller endra svingingar i høve til dagens situasjon.*

3. For elver som fungerer som hekkeområde for vintererle eller fossefall må det setjast krav om naudsynt minstevassføring. For vintererle er det også viktig å halde skogen langs elva intakt. For fossefall kan oppsetting av eigne reirkasser vere eit avbøtande tiltak der trygge reirplassar forsvinn.
4. Etablering av røyrgate og anleggsveg må ikkje føre til vesentleg inngrep i naturtypar av stor verdi.
5. Ein bør som hovudsak unngå tiltak som skaper barrierar som fører til splitting av leveområde for villrein.

R6: Fisk

1. I nasjonale laksevassdrag skal ein ikkje gje løyve til bygging av kraftverk på lakseførande strekning, dersom det fører til negativ innverknad på bestanden. Ein må vise varsemd ved utbygging oppstraums lakseførande strekning, og utbygging krev særskilte tryggleikstiltak for å redusere risiko for skade på laksestammen.
2. I lakseførande elver bør ein ikkje gje løyve til bygging av kraftverk på lakseførande strekning, og ein må vise varsemd ved utbygging oppstraums lakseførande strekning.
3. For elvestrekningar med sjøaure eller storaure skal ein ikkje gje løyve til vesentlege vassstandsreduksjonar. Der det er store fiskeinteresser skal ikkje tilhøva for fiske reduserast. For kraftverksutbygging oppstraums aktuell elvestrekning for fisk skal det vurderast om automatisk forbisleppingsventil skal monterast. Løyve til utbygging i mindre viktige område for sjøaure og storaure føreset auka og differensiert minstevassføring, ekstra høg minstevassføring i gytevandringstida og sikre inntaksordningar for å unngå tap av fisk i turbin.
4. Gyteområde for innlandsfisk må ikkje reduserast i eit slikt omfang at det er til trugsel for bestanden eller gjev vesentleg negativ innverknad for fiske.

R7: Friluftsliv

1. Ein bør vise varsemd ved utforming av ny vasskraftutbygging, slik at tiltaka ikkje reduserar opplevingskvalitetane i friluftsområde med stor verdi. Gjennom konkret utforming skal ein søkje å gjere tiltaket til ein positiv ressurs for friluftslivet.

R8: Kulturminne

1. I område med direkte tilknytning til verneverdige kulturminne og kulturmiljø skal ein vise varsemd med løyve til ny vasskraftutbygging.

R9: Reiseliv

1. I område med stor verdi for reiselivet der tiltaket vil redusere opplevingskvalitetane skal ein vise varsemd med løyve til ny vasskraftutbygging. Gjennom konkret utforming skal ein søkje å gjere tiltaket til ein positiv ressurs for reiselivet.

R 10: Alternativ bruk av eventuelle tunnelmassar skal vurderast framfor tippar i terrenget

Søknadsfase

R11: For små vasskraftverk i Hordaland gjeld følgjande krav for konsesjonssøknader samt søknader som har fått konsesjonsfritak og skal til kommunal handsaming¹⁾:

1. Alle søknader skal som minstemål følgje mal frå NVE for småkraftverksøknader.

2. *Oversiktskart som syner eksisterande kraftverk i området og område med særskilt vern skal vere del av søknaden.*
3. *Kart med innteikna kraftverk, inntaksdam, vassveg, tilkomstvegar, anleggsvegar, kraftliner, tipper og andre arealinngrep som er naudsynt for å gjennomføre utbygginga skal vere del av søknaden.*
4. *For tiltak som kan ha influens på område med særskilt vern må konsesjonssøknaden ha særleg grundig omtale av verneverdiar og verknader for desse.*
5. *I område der utbygging kan føre med seg skade på natur- og artstypar av stor verdi eller område med potensial for slike, skal dette kartleggjast.*
6. *Konsesjonssøknad skal innehalde fotoillustrasjon som viser nærverknad og fjernverknad av inngrep med varierende vassføring.*
7. *Som del av søknadsprosessen må fylkeskommunen som kulturminnestyresmakt kontaktast for oppfyljing av undersøkingsplikta etter kulturminnelova. Eventuell felles synfaring og pålegg om arkeologiske undersøkinga må vere oppfylt innan fylkeskommunen skal ta stilling til saka.*
8. *Som del av søknadsprosessen må planstatus i høve til kommuneplan avklarast.*

¹⁾ Punkt 4, 5 og 6 gjeld ikkje for søknader som har fått konsesjonsfritak.

I fylkesdelplan for små vasskraftverk står følgjande som oppsummert tekst for delområde Fusa (s 49): Fusa delområde har eit stort potensial for småkraft. Det er særleg viktig å ta vare på den unike storaurebestanden i Sævareidvassdraget. Kikedalen har store verdiar knytt til kulturlandskap og friluftsliv, i tillegg til å ligge i eit område med urørt natur. Her er fleire potensielle prosjekt og det er ønskeleg at ein ser eventuelle utbyggingssaker i samanheng med kvarandre.

Konfliktnivået for dei fleste tema er relativt lågt.

R1: Retningslina syner grunnleggjande positiv haldning til ny småkraft. Utbygginga vil gje positive ringverknader lokalt og tilskot til regional kraftforsyning, men er av dei noko dyrare prosjekta med kostnad over 3,6 kr/kWh.

R2 og R3 er ikkje relevant i saka då ein ikkje er i verna område eller ved fjorden i eit fjordlandskap.

R4: Delar av utbygginga er over tregrensa og ligg i sårbart høgfell av noko verdi. Retningslina peikar på at ein skal vise varsemd med utbygging i sårbart høgfell, særskilt i eksponerte område som er viktig for reiseliv og friluftsliv. Utbygging nyttar borehol på delar av strekinga som gjev mindre sår i landskapet.

R5: Ut frå opplysingane i søknaden ser det ikkje ut til å vere vesentleg konflikt med dei viktige verdiane som er omtalt i retningslina om biologisk mangfald.

R6: Storaurebestanden i Sævareidvassdraget har stor verdi, og det er påvist storaure i Gjønavatnet. Gjønaelva er ein av tre mogelege gyteelvar ved Gjønavatnet. Utbyggjar meiner grunnlaget for gyting er særst lågt i Gjønaelva, og meiner tilrettelegging med tersklar, lågare vassføring som gjev mindre utvasking av botnsubstrat samt tilpassa vassføring i gyteperioden gjer at utbygginga ikkje vil ha innverknad på fisken i elva. Søknaden syner ikkje om utbyggjar har vurdert montering av automatisk forbisleppingsventil, men det er lagt inn andre kompenserande tiltak som terskelbygging og auka minstevassføring i gytetida. Alternativ 2 med

kraftstasjon like nedom foss ved kote 70 er like ved vandringshinder for auren og har lågare konfliktpotensiale for fisk i elva.

R7: Aktuelt utbyggingsområde inngår ikkje i område som er verdisett som regionalt friluftsområde av stor verdi.

R8: Det er ikkje kjend automatisk freda kulturminne eller andre verneverdige kulturminne i eller langs trasé for planlagt røyrgate og veg, og ut frå flyfoto og kart kan ein ikkje sjå noko som tiltaket kan kome i konflikt med når det gjeld kulturminne. Det er ei utmarksløe eller ein mjølstøl på kote 125, om lag 160 meter nord for punktet der traseen kryssar elva, men den vil truleg ikkje verta påverka av tiltaket då traseen passerer om lag 50 meter søraust for bygningen. Under opparbeiding av feltet må utbyggjar søkje å unngå inngrep i/skade på eventuelle kulturlandskapstrekk som steingardar, eldre vegar/stiar, bakkemurar, tufter m.m. Trasé og området langs vegen må etter utbygging verte stelt til slik at tiltaket i ettertid vert så lite synleg som mogleg. Tiltakshavar har plikt til å visa aktsemd, og til straks å melda frå til Hordaland fylkeskommune dersom ein i samband med tiltaket skulle støyta på automatisk freda kulturminne (jfr. kulturminnelova § 8, 2. ledd).

R9: Området er ikkje mellom dei som i fylkesdelplanarbeidet vart omtalt å ha stor verdi for reiselivet.

R10: Massar frå mikrotunnel/borehol vert nytta i prosjektet.

Når det gjeld R 11 er søknaden sendt NVE før fylkesdelplan for små vasskraftverk vart vedteke. Søknaden oppfyller ein del av dei krava som er stilt, med kart over inngrep og foto frå området.

Oppsummering

Storauren i Sævareidvassdraget har stor verdi og må ha eit særleg fokus i samband med prosjektet. Søkjar har vurdert at utbygginga ikkje vil ha innverknad på storauren. Alternativ 2 er like ved vandringshinder for storauren og har slik minst potensiale for konflikt. Utbygginga er elles vurdert å vere i lite konflikt med kjende regionalt viktige verdier. Ein vil rå til at det vert gjeve løyve til utbygging etter alternativ 2. Om det er aktuelt å gje løyve til utbygging etter alternativ 1 bør det gjennomførast nærare undersøkingar av elva og tilhøva der for å sikre at tiltaket ikkje kjem i konflikt med storaurebestanden i Sævareidvassdraget.”

Statens vegvesen uttaler i brev av 19.3.2010:

”Viser til motteken oversending frå Noregs vassdrags og energidirektorat datert 2.3.2010. Søknaden gjeld bygging av Gjønaelva kraftverk i Fusa kommune med tilhøyrande vegar, røyrgate og kabeltrasé. Søkjar er Gjønaelva Kraftverk AS.

Statens vegvesen har ikkje spesielle merknader til sjølve søknaden, men vil minne om fylgjande:

- 1. Det må søkjast avkøyrsløyve dersom kraftverket får direkte tilkomst frå fylkesvegen*
- 2. Byggegrensa frå fylkesveg er i dag 50 m. Ynskjer ein å byggje nærmare vegen enn dette, må det søkjast dispensasjon frå byggegrensa.*
- 3. All kryssing av fylkesveg med røyr og kraftlinje krev særskild løyve.”*

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 6.7.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

Innleiing

Vi har pr. e-post datert 23. juni frå NVE, motteke dei fråsegner som har kome inn under høyringsrunden for Gjønaelva kraftverk. Vi vil i det følgjande få gi våre kommentarar til desse.

Det har kome inn fråsegner frå Fusa kommune, Fylkesmannen i Hordaland, Hordaland Fylkeskommune og Statens vegvesen. Nedanfor summerer vi opp fråsegnene og kommenterer desse i høve til konsesjonssøknaden.

Fusa kommune

Fusa kommune rår til at det vert gjeve konsesjon til bygging av Gjønaelva kraftverk som omsøkt, og gjer samstundes merksam på at kommunen er innstilt på å gje dispensasjon frå arealdelen i kommuneplanen for bygging av kraftverket.

Gjønaelva Kraftverk AS sin kommentar:

Når konsesjonsspørsmålet etter vassressurslova er avgjort, og detaljplanar for plassering og utforming av kraftverket er fastlagt, vil Gjønaelva Kraftverk AS etter gjeldane lover og rettsreglar søkja om nødvendige dispensasjonar frå arealdelen i kommuneplanen, deling etter jordlova og konsesjon etter ervervskonsesjonslova.

Fylkesmannen i Hordaland

Fylkesmannen i Hordaland konkluderer med at Fylkesmannen ikkje vil motsetja seg at det vert gjeve løyve til bygging av Gjønaelva kraftverk sjølv med lågast liggjande kraftstasjonsplassering dersom det vert montert automatisk forbisleppsventil i kraftstasjonen. Fylkesmannen som fagmynde, konkluderer vidare med at dette alternativet (alt. 1) i liten grad vil ha negative konsekvensar for gyteområdet for storauren i vassdraget, dersom det vert installert forbisleppsventil.

Gjønaelva Kraftverk AS sin kommentar:

Ein merkar seg at Fylkesmannen meiner at dersom det vert installasjon automatisk forbisleppsventil i kraftverket, fører utbygging også etter alternativ 1 med stasjonsplassering på kote 56, til små negative følgjer med omsyn til gytetilhøva for storaurebestanden i vassdraget. Gjønaelva Kraftverk AS som utbyggjar er viljuge til å imøtekomme ønsket frå Fylkesmannen i Hordaland om installasjon av automatisk forbisleppsventil i kraftverket i staden for tersklar i Gjønaelva nedstraums utlaup frå kraftstasjonen.

Hordaland fylkeskommune

Fylkesutvalet handsama i møte 20.5. 10 sak 96/10 og gjorde følgjande vedtak om fråsegn:

- 1. Fylkesutvalet i Hordaland er positiv til utbygging av Gjønaelva kraftverk etter alternativ 2 som har lågast potensiale for konflikt med storauren i Sævareidvassdraget. Om det er aktuelt å gje løyve til utbygging etter alternativ 1 bør det gjennomførast nærare undersøkingar av elva og tilhøva der for å sikre at tiltaket ikkje kjem i konflikt med storaurebestanden i vassdraget.*
- 2. Under opparbeiding av feltet må utbyggjar søkje å unngå inngrep i/skade på eventuelle kulturlandskapstrekk som steingardar, eldre vegar/stiar, bakkemurarar, tufter m.m. Trase og området langs vegen må etter utbygging verte stelt til slik at tiltaket i ettertid vert så lite synleg som mogleg. Tiltakshavar har plikt til å visa aktsemd, og til straks å melda frå til Hordaland fylkeskommune dersom ein i samband med tiltaket skulle støyta på automatisk freda kulturminne(jf. kulturminnelova § 8, 2. ledd).*

Gjønaelva Kraftverk AS sin kommentar:

Med omsyn til stasjonsplassering viser søkjar til uttalen frå Fylkesmannen i Hordaland som fagmynde innan miljøspørsmål. Fylkesmannen uttalar at dersom det vert installert automatisk forbisleppsventil i kraftverket, vil også stasjonsplassering etter alternativ 1 (kote 56) i liten grad ha negative konsekvensar for gyteområdet for storauren i Gjønavatnet. Søkjar seier seg villig til å installera automatisk forbi sleppsventil i kraftverket, og meiner difor med bakgrunn i det, eigne undersøkingar og Fylkesmannen sin uttale, at det ikkje er turvande med nærare undersøking av elva oppstraums utlaup frå kraftstasjonsplassering alternativ 1. Gjønaelva Kraftverk AS held fast på alternativ 1 som hovudalternativ. Om det vert gjeve konsesjon etter vassressurslova til bygging av Gjønaelva kraftverk, vil det i detaljprosjekteringa av utbygginga verta teke turvande omsyn til eventuelle kulturlandskapstrekk og rettsreglane i kulturminnelova vil verta følgde ved utføring av anleggs- og byggjearbeidet. Ved sluttarrondering av anlegget vil utbyggjar imøtekoma dei krav og pålegg NVE sitt miljøtilsyn gjev.

Statens vegvesen

Statens vegvesen har ingen merknader til sjølve konsesjonssøknaden, men peikar på generelle reglar tilknytt avkjøring, byggegrense m.m. i høve til fylkesvegen,

Gjønaelva Kraftverk AS sin kommentar:

Slik planen for Gjønaelva kraftverk er, vil alle tiltak i samband med utbygginga liggja utanfor byggegrensa for fylkesvegen, Det vil heller ikkje verta trong for ny avkjøring frå fylkesvegen ved gjennomføring av planlagt utbygging.

Tilleggsopplysninger:

NVE ba søker gjøre en vurdering av mulighet for å legge kraftstasjon og rørgate på vestsiden av Gjønaelva som et endret alternativ 2, samt en ny vurdering av ørretens bruk av vassdraget. Vi mottok følgende beskrivelse på e-poster av 30.5.2012 og 31.5.2012:

”Om kraftstasjonen skal plasserast på vestsida av elva må den plasserast om lag 30 m nedanfor foten av fossen p.g.a. at terrenget på vestsida vidare opp mot fossen er ein steil fjellvegg. Vegframføring til stasjonen vil måtta gå over fulldyrka jord (sjå vedlagt bonitetskart), og ein vil mått ha dispensasjon etter jordlova § 9 (NVE har ikkje mynde etter jordlova). Vidare vil trasen for trykkrøyret koma i konflikt med to steingjerder (sjå vedlagt kart alt.2 vestsida). I tillegg vil kryssing av Skarvaelva medføra omfattande terrenginngrep p.g.a. at den renn i eit djupt søkk i terrenget. Samla sett vill plassering av kraftstasjonen på vestsida auka konfliktnivået i høve til andre samfunnsinteresser, og etter vår vurdering er ikkje dette ei god løysing.

Elles vil ein peika på at det var vilkåra for storauren i Sævareidvassdraget Hordaland fylkeskommune var oppteken av, og at ei utbygging etter alternativ 1 ikkje måtte kom i konflikt med storaurebestanden i vassdraget, jf. sitat.

«Fylkesutvalet i Hordaland er positiv til utbygging av Gjønaelva kraftverk etter alternativ 2 som har lågast potensiale for konflikt med storauren i Sævareidvassdraget. Om det er aktuelt å gje løyve til utbygging etter alternativ 1 bør det gjennomførast nærare undersøkingar av elva og tilhøva der for å sikre at tiltaket ikkje kjem i konflikt med storaurebestanden i vassdraget.»

Elektrofiske utført av Rådgivende Biologer As i gytasesongen hausten 2011 viste at det ikkje er gytande storaure i Gjønaelva. Vidare uttalte Rådgivende Biologer As at tilhøva i Gjønaelva ikkje er eigna som gyteområde for storaure. Jf. vår e-post dagsett 20.03.2012 til Auen Korbøl:

"Vi undersøkte Gjønaelva 5.november 2011 i forbindelse med planene for Blåura-utbyggingen. Temperaturen var 9,4 °C, og vi elektrofisket HELE strekningen fra utløpet og opp til vandringshinderet.

Omtrent 200 m elvestrekning nedefor veien og vel 500 m oppom veien.

Nederste delen var elva stri, grov og forbygd på mesteparten av strekningen.

Vi fant fisk på hele strekningen, alt fra årsyngel og opp til 26 cm store gytefisk opp til "svingen" oppom veien. Oppom "svingen" er den mindre forbygd og heller ikke like stri og grov som på de nederste delene. Og her oppe var det tydelig at det skjedde - store mengde gytefisk mellom 20 og 30 cm, hvorav flere var allerede utgytte.

Vi har sjekket, og fant altså ingen storaure i den elven "midt i" gytasesongen

Det hadde vi heller ikke ventet, så stor fisk trenger andre forhold, og

storauren i Gjønavatnet gyter på utløpet, der vi tidligere har telt dem, og da med fisk på over en meters lengde og godt over 10 kg ! Den rapporten er du kjent med, og du finner den på: <http://www.radgivende-biologer.no/uploads/rapporter/766.pdf>

Vi tok vannprøve og bunndyrprøver også den dagen, - under veibroen."

Etter vår vurdering vil utbygging etter alternativ 2 medføre meir skjemmande terrenngrep, og om kraftstasjonen i tillegg vert plassert på vestsida av elva vil ein koma i konflikt med jordvern og kulturminne. Undersøkinga av fisk og gytetilhøve i Gjønaelva utført av Rådgivande Biologar As, dokumenterer at utbygging etter alternativ 1 ikkje kjem i konflikt med storaurebestanden i Sævareidvassdraget. Vilkåret Hordaland Fylkeskommune sette for å vera positiv til utbygging etter alternativ 1 er etter vår vurdering oppfylt, sidan Gjønaelva ikkje er gyte- og oppvekstområde for storaurebestanden i vassdraget."

Vedlagt var også flere bilder som viser terrenget, et bonitetskart som viser tap av dyrket mark og oversiktskart som viser alternativ trasé. NVE er enig med søker og legger opprinnelig alternativer 1 og 2 til grunn videre i vurderingen.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Gjønaelva kraftverk AS som eies av Fusa Kraftlag PL (50,5 %), SKL – Produksjon AS (48,5 %) og grunneierne til fallstrekningen (1 %).

Om søknaden

Gjønaelva kraftverk AS søker om følgende tillatelser:

- Etter vannressursloven jf. § 8, om tillatelse til å bygge Gjønaelva kraftverk.
- Etter energiloven om tillatelse til bygging og drift av Gjønaelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Kraftverket vil i henhold til søknaden være et rent elvekraftverk med inntak på kote 292 og utløp på kote 56. Det foreligger et alternativ 2 med kraftstasjon på kote 70, som er like ved naturlig vandringshinder for storørret i Gjønælva. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 3,2 MW (3,0 MW) med en årsproduksjon på 10,12 GWh (9,52 GWh). Kraftverket vil få en maksimal slukeevne på 1640 l/s og en minste slukeevne på 82 l/s. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 125 l/s i gytetiden (16/9-30/11) og 31 l/s resten av året.

Beskrivelse av området

Sævareidvassdraget har tre store vann som alle har en sikker bestand av storørret. Dette er Gjønåvatnet, Skogseidvatnet og Henangervatnet. Gjønælva, som munner ut i Gjønåvatnet, er en av flere gyteelver for storørret i vassdraget. Hovedvassdraget har også bestander av røye og ål, samt at det er rømt regnbueørret i vassdraget fra oppdrett på denne arten.

Skogen i området har svært høy bonitet på grunn av mye forvittringsjord, morene og næringsrikt jordsmonn.

Elva er sakteflytende ved inntaksområdet (kote 289) og oppover. Fra inntaket og ned til ca. kote 160 renner elva i et bratt og utilgjengelig juv med små fossestryk. Nedenfor kote 160 er elva mer sakteflytende med noen mindre fosser og en større foss med fossenakke på kote 95 og ca. 20 meter fall. Denne fossen danner et absolutt vandringshinder for ørret som vandrer opp fra Gjønåvatnet.

Berggrunnen i området er variert og nedre del av tiltaksområdet består av granitt som er en næringsfattig bergart. Lenger oppe i feltet består berggrunnen av fyllitt som gir grunnlag for frodigere vegetasjon. Øverst oppe ved inntaket og oppover i nedbørfelter består berggrunnen av fyllitt og grønnstein som også gir grunnlag for rikere vegetasjon.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det går i dag en skogsbilvei på østsiden av Gjønælva fra Gjøen og opp mot det planlagte kraftverket.

Teknisk plan

Reguleringer og overføringer

Det planlagte kraftverket er et rent elvekraftverk uten reguleringer og overføringer.

Inntak

Inntaket vil bli lagt på kote 292. Inntaksdammen vil bli 18 meter lang og 2,8 meter høy. Inntaksbassengets volum vil bli ca. 1700 m³, og areal på inntaksbassenget vil bli ca. 1,4 daa. På grunn av bratt terreng vil imidlertid økning i vanddekt areal utgjøre 0,5 daa. Regulering av inntaksdam og effektkjøring i kraftverket er ikke aktuelt.

Vannvei

Total lengde på vannveien vil for alternativ 1 bli 1050 meter og for alternativ 2 være 950 meter. De øverste 350 m (ned til kote 175) vil for begge alternativene bli borehull med diameter 900 mm. Fra kote 175 og ned til kraftstasjonsplassering på kote 56 eller 70 vil det bli lagt rørgate på henholdsvis

700 m og 600 m med diameter 800 mm. Rørgata vil krysse elva like ovenfor fossen som utgjør endelig vandringshinder for storørret.

Kraftstasjon

De to alternative kraftstasjonsplasseringene er på kote 56 og kote 70. Kraftstasjonsbygget vil bli ca. 80 m² og parkeringsplass utenfor vil utgjøre omtrent samme areal. For de to alternativene er det planlagt en peltonturbin med installert effekt på henholdsvis 3,2 MW eller 3,0 MW. Kraftverket vil få en maksimal slukeevne på 1,64 m³/s (210 % av middelvannføringen) og en minste slukeevne på 0,082 m³/s.

Elektriske anlegg

Kraftverket vil bli installert med en generator på 3,8/3,6 MVA og en spenning på 6,6 kV. Transformatoren får en ytelse på 4 MVA og en omsetning på 6,6/22 kV. Kraftverket er planlagt med en 250/350 m lang jordkabel for tilknytning til eksisterende 22 kV linje som krysser vegen til Nerhovda.

Veier

Det går i dag en skogsbilvei på østsiden av Gjønaelva fra Gjørn og opp mot det planlagte kraftverket. Fra denne veien går det en 75 m lang vei ned mot planlagt kraftstasjon. Denne veien er planlagt opprustet og forlenges bort til kraftstasjonen. I anleggsfasen vil det også bli lagt en midlertidig vei i rørgatetraseen opp til kote 175.

Massetak og deponi

Det er ikke planlagt massetak og deponi. Massene fra rørgatetraseen skal benyttes til å dekke til rør, og massene fra microtunnelen skal brukes til tildekking av rør og til veidekke.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 6,27 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 780 l/s. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 31 l/s. 5-persentil sommer- og vintervannføring er henholdsvis 125 l/s og 22 l/s.

Restfeltet mellom inntak og planlagt kraftstasjon utgjør 2,65 km² og bidrar med 285 l/s i snitt gjennom året for hovedalternativet. Restfeltets bidrag vil for alternativ 2 være marginalt lavere.

Kraftstasjonen er planlagt med en slukeevne på 1,64 m³/s, noe som tilsvarer 210 % av middelvannføringen. Minste slukeevne er 82 l/s.

Maksimal slukeevne utgjør 210 % av middelvannføringen og minste slukeevne utgjør ca. 10 % av middelvannføringen. I et middels år vil det være 43 dager med vannføring større enn største slukeevne og 45 dager med vannføring mindre enn minste slukeevne.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Gjønaelva kraftverk til ca. 10,12/9,52 GWh fordelt på 4,51/4,24 GWh vinterproduksjon og 5,61/5,28 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 36,4/34,6 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,60/3,68 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Utbyggingen vil i følge søker legge beslag på 1,4 daa ved inntaket og 2,8 daa til vei til inntaket. Trasé for tilløpsrør utgjør 10,5 daa i midlertidige inngrep og 1,8 daa i permanente inngrep. Kraftstasjonen og vei til denne, samt jordkabel legger beslag på 1,3 daa.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Utbyggingsområdet er i kommuneplanens arealdel omtalt som LNF-område. Søker er selv ansvarlig for at forholdet til arealplanen blir avklart dersom det blir gitt tillatelse til utbygging.

Samlet plan (SP)

Søknaden er ikke behandlet i Samlet plan da den er under grense for slik behandling. Den er heller ikke i konflikt med andre SP-prosjekter.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget inngår ikke blant de vassdrag som er vernet.

Inngrepsfrie områder (INON)

Utbyggingen vil redusere INON sone 1 med ca. 0,25 km², og INON sone 2 med ca. 0,5 km². Av INON arealet sone 2 er allerede ca. 0,15 km² av disse, i følge søker, allerede tapt som følge av nybygd skogsbilvei.

Nasjonale laksevassdrag

Utbyggingen berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Andre verneområder

Tiltaket berører ikke andre verneområder.

Eventuelle fylkesvise eller kommunale planer for småkraftverk

Fylkesdelplan for små vannkraftverk i Hordaland ble vedtatt av fylkestinget i desember 2009 og ligger på det nåværende tidspunkt til behandling i Miljødepartementet. Fiskeinteressene i Sævareidvassdraget med Skogseidvatnet og Gjønavatnet er spesielt omtalt i planen og det heter at "Sævareidvassdraget med Skogseidvatnet og Gjønavatnet er svært viktig område for innlandsfisk der ein finn den einaste bestanden av storaure i fylket (stor verdi). Her er sportsfiskeinteressene av nasjonal verdi."

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 26.08.2010 sammen med representanter for søkeren, Fusa kommune, Fylkesmannen i Hordaland og grunneiere. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Fusa kommune anbefaler at det blir gitt konsesjon til Gjønælva kraftverk som omsøkt på grunn av de samfunnsmessige interessene ved etablering av Gjønælva kraftverk er større enn ulemperne. De er derfor også innstilt på å gi dispensasjon fra arealdelen i kommuneplanen til bygging av Gjønælva kraftverk.

Fylkesmannen i Hordaland vil ikke motsette seg at det blir gitt konsesjon til Gjønælva kraftverk og de mener tiltaket vil ha liten negativ konsekvens for landskap og inngrepsfrie naturområder selv om en liten del av inngrepsfrie naturområder går tapt. Fylkesmannen mener tiltaket vil ha liten negativ konsekvens for storørreten i vassdraget selv om hovedalternativet velges under forutsetning av at det monteres en omløpsventil i kraftverket. Fylkesmannen mener etablering av terskler kan være uheldig for fisk og samtidig unødvendig hvis det monteres omløpsventil i kraftverket.

Hordaland fylkeskommune er positiv til en utbygging etter alternativ 2 da dette alternativet etter deres syn har lavest konfliktpotensial for storørret. Dersom det skal gis tillatelse etter alternativ 1 bør det etter fylkeskommunens syn gjennomføres nærmere undersøkelser av elva og forholdene for å sikre at tiltaket ikke kommer i konflikt med storørreten. Fylkeskommunen påpeker også at tiltakshaver må unngå skade på ev. kulturlandskapstrekk og inngrepene må gjøres på en skånsom måte.

Statens vegvesen minner om at det må søkes avkjørselstillatelse og tillatelse til å krysse fylkesvei med rør og kraftlinje, samt at byggegrensen fra fylkesvei er 50 meter dersom tiltaket kommer i berøring av nevnte forhold.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 10,12/9,52 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Etablering av ny skogsbilvei opp til inntaksdammen og lette tilgjengeligheten for skogbruket.
- En utbygging vil gi økte skatteinntekter og verdiskapning.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Gjønælva.
- Tiltaket kan være negativt for ørreten i Sævareidvassdraget.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Den planlagte utbyggingen av Gjønaelva kraftverk vil føre til en betydelig reduksjon av vannføring på den berørte strekningen. I hovedalternativet vil det bli sluppet minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring på 31 l/s i tiden 01.12 – 15.09. I ørretens gyteperiode (16.09 – 30.11) vil det bli sluppet 125 l/s. Tilsig fra restfeltet nedstrøms inntaket vil bidra med å øke restvannføringen. Størrelsen på restfeltet mellom inntaket og kraftstasjon er på ca. 3,46 km² og har et middelavløp på ca. 370 l/s. Til sammenlikning har hovednedbørfeltet et areal på 6,67 km² og et middelavløp på 780 l/s. Det er flere sidebekker som kommer inn på strekningen mellom inntak og kraftstasjon slik at vannføringen gradvis vil øke nedover elvestrengen. Med en slukevne på 210 % av middelvannføringen er det minstevannføringen og tilsiget fra restfeltet som i hovedsak vil utgjøre vannføringen på den berørte strekningen.

Biologisk mangfold

Naturtyper og vegetasjonstyper

Fusa kommune har foretatt en kartlegging av det biologiske mangfoldet i kommunen. Det er avgrenset 63 lokaliteter, og 15 ulike naturtyper inngår i materialet. Ingen av disse er knyttet til Gjønaelva og prosjektområdet til Gjønaelva kraftverk i følge rapporten som omhandler biologisk mangfold. Konsulenten som har utarbeidet rapporten har i tillegg gjennomført egen feltundersøkelse 30. mai og 7. juni 2007.

Klimaet i tiltaksområdet er oseanisk preget av høy årsnedbør og milde vintere. Gråor-heggeskog og bjørk-heggeskog dominerer sammen med en rekke varmekjære plantearter. Skogen har innslag av styvingstrær av ask, alm (NT) og selje og deler av skogen er av typen gråorskog med høgstauder eller bregner i feltsjiktet.

Øverst del av tiltaksområdet domineres av fattige myrer. Det er i miljørapporten avgrenset naturtypen bekkekløft langs Gjønaelva fra kote 160-290. Denne er verdsatt som lokalt viktig. Mose- og lavfloraen i bekkekløften viste seg å være artsfattig uten funn av rødlistede arter i den tilgjengelige delen av kløften. Det hevdes i miljørapporten at permanente fossesprøytsoner mangler, og selv om det forekommer fossesprut ved høy vannføring, så mangler det fosseenger. Kløften er sørvendt, noe som bidrar til høy solinnstråling og dermed redusert fuktighet i kløften.

Det blir i miljørapporten vurdert at mose- og lavfloraen kan bli negativt berørt av en ev. utbygging. NVE mener en tilstrekkelig minstevannføring i tilstrekkelig grad vil bøte på ev. negative konsekvenser for et mose- og lavsamfunn som ikke består av sjeldne eller truede arter.

Fisk og ferskvannsbiologi

Storørret

Gjønavatnet er ett av tre vann i Sævareidvassdraget man finner storørret. Skogseidvannet som ligger nedstrøms Gjønavatnet er det mest kjente for storørret, stor regnbueørret og stor røye. Regnbueørreten her stammer fra rømning fra oppdrettsanleggene i vannet. Det er også fanget regnbueørret i Gjønavatnet, men her har det aldri vært oppdrett og dette er da et bevis på at fisk kan vandre opp fra Skogseidvatnet. Det er tre elver som er aktuelle gyteelver for ørreten i Gjønavatnet. Disse tre er utløpselva Eideelva og innløpselvene Kikedalselva og Gjønaelva i tillegg til noen mindre bekker.

Storørretstammene i Norge er av nasjonal interesse, jf. DN-Håndbok 15, utgitt av Direktoratet for naturforvaltning (DN). De ulike stammene representerer store biologiske og kulturelle verdier som det er viktig å bevare. I 1997 publiserte DN en utredning med tittelen "Forslag til forvaltningsplan for storørret". I følge denne utredningen er gyteplassene og oppvekstområder til de fleste storørretstammene redusert eller ødelagt ved inngrep som kraftreguleringer, forbygninger, kanaliseringer, forurensning, jordvanning med mer. Vern av storørretens gyte- og oppvekstområde er i følge utredningen det viktigste tiltaket for å bevare og/eller restaurere storørretstammene.

NVE har lagt vekt på tilstedeværelse av en storørretstamme som det ligger betydelige nasjonale føringer på å ta vare på. Vi viser også til Olje- og energidepartementets retningslinjer for småkraftverk fra juni 2007. Her er vassdrag med sikre storørretstammer satt til å ha stor verdi. Av den grunn vil NVE ha dokumentert om strekningen ovenfor kraftstasjonen i alt. 1 og opp til vandringshinderet benyttes til gyting. Det ble derfor satt krav om tilleggsundersøkelse om dette for å sikre et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag. NVE finner også grunn til å nevne at det i 2001 ble vedtatt *"Forskrift om fiske etter innlandsfisk i Sævareidvassdraget" for å gi gytestrekningene til storørret særlig i Kikedalselva, Gjønaelva, Eidselva, Årraelva og Hjortedalselva et ekstra vern.*

I miljørapporten er det referert til at tilgjengelig areal i Gjønaelva for fisk på gytevandring fra Gjønavatnet utgjør ca. 20 % av totalt tilgjengelig elveareal. Tilsvarende areal oppstrøms planlagt kraftstasjonsplassering på kote 56 utgjør kun 3 %. For å dokumentere Gjønealvas betydning som gyteelv for storørreten i forbindelse med denne søknaden ble elven undersøkt med el-fiske i gyteperioden på strekningen fra utløpet i Gjønavatnet og opp til vandringshinderet ved kote 70. Det ble dokumentert store mengder gytefisk av bekkeørret mellom 20 og 30 cm på hele strekningen, men ingen storørret. Denne ble kun funnet i utløpet av Gjønaelva i Gjønavatnet, i samsvar med miljørapporten.

NVE mener at de undersøkelser som er gjort viser at en utbygging ikke vil påvirke storørretens gyte- eller oppvekstområde. En utbygging etter alternativ 1 vil føre til at 165 meter av bekkeørretens gyteområde får redusert vannføring. En utbygging etter alternativ 2 vil bevare denne strekningen, men terrenginngrepet for å få plassert kraftstasjonen vil være stort da terrenget er svært bratt i dette området. NVE mener landskapsverdien bør ilegges større verdi enn tap av gyteareal på dette punktet i og med at verdien er svært begrenset. Vi mener likevel at tilgjengelig gyteareal skal ilegges vekt i vurderingen og er enig med fylkesmannen at tilstrekkelig minstevannføring skal slippes slik at bekkeørretstammen skal klare å opprettholde en levedyktig bestand på denne strekningen. Tilgjengelig gyteareal oppstrøms kraftstasjonen i hovedalternativet utgjør kun 3 % av tilgjengelig elveareal, og med slipp av tilstrekkelig minstevannføring vil ørreten fremdeles kunne gyte på strekningen etter en utbygging. Strekningen nedenfor kraftstasjonen vil ha naturlig vannføring. Det vil bli satt krav om omløpsventil i kraftverket dersom det gis konsesjon, og denne vil bidra til å sikre storørretstammen som gyter i de nedre delene av elven.

Landskap og friluftsliv

Fossen på kote 95 danner et visst landskapselement for de som ferdes langs elva, men det er bare innsyn til fossen fra veien til Nerhovde samt at det stedvis er innsyn til fossen fra bosetningene på Gjøen. En høyere minstevannføring om sommeren, dvs. i tiden før 16.9, vil bidra positivt for at fossen fortsatt skal være et landskapselement etter en ev. utbygging.

Inntaksdammen vil bli ca. 18 meter lang og ca. 3,8 meter høy og således utgjøre et inngrep av betydning. Dammen vil ligge i et dypt og flatt elvegjel og være lite synlig fra området rundt.

Området er lite brukt til friluftsliv. Det går en merket sti fra gårdene på Gjørn opp mot Gjørnakvitingen (1213 moh.). Ingen har uttalt seg om friluftslivet i høringsuttalelsene og NVE antar at friluftslivet er av lokal betydning. NVE mener at slipp av minstevannføring som er noe høyere om sommeren enn omsøkt så vil virkningen for landskap og friluftsliv være akseptable.

Inngrepsfrie naturområder (INON)

En utbygging vil redusere INON sone 1 med ca. 0,2 km² og INON sone 2 med ca. 0,7 km². Fylkesmannen i Hordaland mener en slik reduksjon må anses som minimal og vil ha liten negativ konsekvens. I miljørapporten vedlagt søknaden blir det påpekt at grense for INON ikke er justert etter at den østre traktorveien er blitt forlenget, og reduksjonen av INON kan bli noe mindre enn først antatt. NVE legger dette i grunn i vurderingen. Vi er enig med Fylkesmannen i Hordaland i at bortfall av INON er ubetydelig og har ikke tillagt dette bortfallet vesentlig vekt.

Kulturminner

Det er ingen automatisk fredede kulturminner i influensområdet. På befaring ble det påvist noen eldre steingjerder i prosjektområdet, men disse ble ikke ansett å være av nevneverdig betydning og vil heller ikke komme i konflikt med prosjektet. NVE mener at merknader fra Hordaland fylkeskommune om å ta hensyn til eldre kulturminner kan ivaretas ved godkjenning av detaljplanen ved en ev. konsesjon. Utover dette vil det også være standardvilkår med krav om varsling dersom det påvises automatisk fredede kulturminner.

Landbruk

Det er sammenhengende gressmark på vestsiden av elven opp til fossen. På kraftstasjonsområdet er det gresseng. Ovenfor fossen og opp til dammen er det beite for storfe i området hvor rørgaten skal gå. Her vil det bli fysiske tiltak og støy i anleggsfasen og med det føre til en midlertidig negativ virkning. Det er ingen kommentarer til dette i høringsrunden så NVE antar at dette tema har liten verdi.

Brukerinteresser

Skogseidvatnet, Gjørnavatnet og Henangervatnet har bestander av storørret, røye, regnbueørret og ål. Fiskeinteressene er store og er av Fylkesmannen og fylkeskommunen vurdert til å ha nasjonal verdi. De rike fiskeressursene, særlig i Skogseidvatnet, har gjort vannet kjent i sportsfiskesammenheng, og vannet innehar norgesrekord både på regnbueørret og røye. Fiske etter storørret er også viktig i denne sammenheng. Storørreten bruker utløpet av Gjørnaelva til gyting, men utbygging vil ikke påvirke dette området i og med at det er 520 meter fra utløpet av kraftstasjonen til storørretens gyteområder.

Fiskeundersøkelsene som ble utført i Gjørnaelva i 2011 dokumenterte at det var store mengder gytefisk av bekkeørret mellom 20 og 30 cm. på hele strekningen opp til vandringshinderet på kote 70. Det vil si at 165 meter av denne strekningen vil bli påvirket i negativ grad av en utbygging etter hovedalternativet. En utbygging etter alt. 2 vil ikke påvirke ørreten. Det har ikke kommet frem at denne delen av Gjørnaelva blir brukt til sportsfiske. NVE tolker dette til at ørreten i elven har liten verdi for dette tema, og en reduksjon i produksjon vil ikke ha nevneverdig betydning. NVE mener at ved slipp av tilstrekkelig minstevannføring vil ikke bekkeørretsens gyteområder bli redusert i særlig grad.

Konsekvenser av kraftlinjer

Gjønaelva kraftverk vil bli tilkoblet høyspentnettet ved veien til Nerhovde via en nedgravd jordkabel. NVE har ingen merknader til dette.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Gjønaelva kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5, samt §§ 8-12.

§§ 4 og 5 - Forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer og arter

Målet er at mangfoldet av naturtyper og økosystemer, samt arter og deres genetiske mangfold, ivaretas på lang sikt innenfor sitt naturlige utbredelsesområde. For naturtyper skal arts mangfoldet og de naturlige prosessene som kjennetegner naturtypen ivaretas, og tilsvarende skal arters økologiske funksjonsområder og øvrige økologiske betingelser ivaretas. NVE vurderer at truede og/eller sårbare arter og vegetasjonstyper bør vektlegges sterkere enn de vanlig forekommende. Vi vurderer også at områder som er kartlagt som verdifulle naturtyper med verdi viktig (B) eller svært viktig (A) bør vektlegges sterkere enn andre naturtyper.

I influensområdet for Gjønaelva kraftverk er det ikke registrert verdifulle naturtyper med A- eller B-verdi eller rødlistede arter som etter vår vurdering vil bli vesentlig berørt ved en utbygging. Det er heller ikke funnet prioriterte arter eller utvalgte naturtyper, jf. natmfl. § 23 og 52.

En skånsom utbygging av Gjønaelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, forutsatt at det sikres tilstrekkelig minstevannføring.

§ 8 - Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapen om biologisk mangfold er basert på den informasjonen som er lagt fram i rapportene fra Hartvig Haugen Naturoppsyn som fulgte søknaden, og Rådgivende Biologer AS som har utført fiskeundersøkelser etter befaring, høringsuttalelser og eget søk i artskart og naturbase høsten 2011.

NVE setter i sin veileder for kartlegging av biologisk mangfold krav til at hele influensområdet skal undersøkes. "Søknader blir ikke ferdigbehandlet før det foreligger tilstrekkelig informasjon om konsekvensene av en utbygging. For biologisk mangfold innebærer dette en oversikt over hvilke verdier som er i influensområdet (...)". Naturmangfoldet i området og tiltakets påvirkning på det er beskrevet i avsnittene over. NVE mener at kunnskapsgrunnlaget kan betegnes som godt, jf. naturmangfoldloven § 8.

§ 9 - Føre-var-prinsippet

NVE har vurdert at kunnskapsgrunnlaget i saken i all hovedsak er godt. På grunnlag av de fiskeundersøkelser som er gjort i vassdraget samt tilgjengelig informasjon som søk i artskart, naturbase mv., mener vi imidlertid at det ikke er reell fare for at verdifull natur går tapt. Bestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse.

§§ 11 og 12 - Kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Jf. natmfl. § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket forårsaker, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Ved en ev. konsesjon til Gjønaelva kraftverk vil NVE gi et sett vilkår som etter vår mening ivaretar dette prinsippet. Vi vil også følge opp og føre tilsyn for å sikre at bygging og drift skjer på en miljømessig forsvarlig måte. Slipp av tilstrekkelig minstevannføring og krav om omløpsventil er et eksempel på et vilkår som vil bli fastsatt ved en ev. konsesjon, i tråd med naturmangfoldloven § 12.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 10 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De to siste årene har NVE klarert om lag 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

Ingen av høringspartene er negative til en utbygging, men forutsetter at tiltaket ikke kommer i konflikt med storørreten i vassdraget. Fusa kommune er positive til tiltaket. Fylkesmannen i Hordaland mener tiltaket vil ha liten negativ konsekvens for storørreten i vassdraget, forutsatt at det monteres omløpsventil i kraftverket. En liten del inngrepsfrie naturområder vil gå tapt, men fylkesmannen mener dette er marginalt og ilegger det liten negativ konsekvens. Hordaland fylkeskommune aksepterer en utbygging etter hovedalternativet under forutsetning av at det blir gjort nærmere undersøkelser i elven for å sikre at tiltaket ikke kommer i konflikt med storørreten. Disse undersøkelsene er gjennomført, og dokumenterer at tiltaket ikke vil komme i konflikt med storørreten i vassdraget.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Gjønaelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med svært begrensede miljøeffekter. Hensynet til landskapsverdi og ørret er imidlertid vektlagt og NVE mener at ulempene kan avbøtes ved at det blir sluppet tilstrekkelig minstevannføring hele året, samt at det installeres omløpsventil i kraftverket. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Gjønaelva kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gjønaelva kraftverk etter alternativ 1. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Gjønaelva Kraftverk AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 250 m jordkabel. Tilknytningspunktet blir ved mastepunktet i eksisterende 22 kV linje der den krysser veien til Nerhovda.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Fusa Kraftlag PL er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Gjønaelva kraftverk AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Fusa Kraftlag har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at Gjønaelva kraftverk AS må betale anleggsbidrag for nødvendig opprustning av nettet i området basert på sin innmatede effekt. Det er ifølge Fusa Kraftlag kapasitet fra transformator og videre i nettet. Gjønaelva kraftverk AS uttaler at de er villige til å betale anleggsbidrag for opprustning av nettet etter gjeldende regelverk.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	780
Alminnelig lavvannføring	l/s	31
5-persentil sommer	l/s	125
5-persentil vinter	l/s	22
Største slukeevne	l/s	1640
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	210
Minste slukeevne	l/s	82

Gjønaelva kraftverk AS foreslår å slippe en minstevannføring på 125 l/s i gytetiden (16.09-30.11) og 31 l/s resten av året i Gjønaelva.

Fylkesmannen i Hordaland mener det må legges opp til et minstevannføringslipp som til en viss grad vil sikre det biologiske livet i elven. De andre høringspartene nevner ikke spesifikt slipp av minstevannføring, men fokuserer på at gyteområdene til innlandsfiske ikke skal reduseres og at ikke størretens gyteområder må forringes. Det fremkommer ikke hos noen av høringspartene at det er knyttet fiske – eller landskapsinteresser av betydning til vassdragsavsnittet som berøres.

NVE mener at den foreslåtte minstevannføringen i Gjønaelva til en viss grad opprettholder leveområdene for ørreten i elven. Vi mener imidlertid at den foreslåtte differensieringen av slipp kan forårsake tørlegging av ørretens gyteområde når vannføringen reduseres etter gytetiden, slik at egg og ørretyngel kan strande. NVE mener ørretens gyteområder vil sikres bedre dersom minstevannføringen tilsvarer 5-persentil sommer (125 l/s) i perioden 1.5-30.09 og 5-persentil vinter (22 l/s) i perioden 1.10-30.4. En vil da til en viss grad følge den naturlige vannføringsdynamikken i vassdraget. Det vil også være positivt for landskapsverdien at det er høyere vannføring i fossen i sommerperioden. NVE mener det ikke vil være nødvendig å øke minstevannslippet ytterligere da det ikke er interesser knyttet til fiske i elven, og heller ikke store verdier knyttet til landskap og friluftsliv.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 125 l/s i tiden 1.5-30.09 og 22 l/s resten av året.

I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på 1,1 GWh/år, basert på oppgitt tall fra søker. Samlet produksjon vil da bli på ca. 9 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

I kraftverket skal det installeres en omløpsventil med kapasitet på 50 % av maksimal slukeevne. NVE kan eventuelt godkjenne annen teknisk løsning som del av detaljplangodkjenningen dersom det kan dokumenteres at denne ivaretar de samme hensyn som en omløpsventil.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	295 moh
Kraftstasjon (kote)	56 moh
Valg av alternativ	A Hovedalternativet
Største slukeevne	1,64 m ³ /s
Minste slukeevne	0,082m ³ /s
Vannvei	Tunnel fra inntak til kote 175. Nedgravd resten av strekningen.

Vei	Permanent
-----	-----------

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dette inkluderer installert effekt og slukeevne. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE vil ikke være berettiget til å motta elsertifikater. Dette gjelder også planlagt installert effekt og slukeevne. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem av detaljplanene som sendes inn.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det er søkt etter forurensningsloven om tillatelse til å gjennomføre tiltaket. Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til veier

Vi minner om uttalelse fra Statens vegvesen om ev avkjøringer, byggegrenser og kryssinger av fylkesvei.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyten av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.